

Mechanizm Finansowy EOG na lata 2009-2014

UMOWA W SPRAWIE PROGRAMU

pomiędzy

Komitetem Mechanizmu Finansowego
ustanowionym przez Islandię, Lichtenstein i Norwegię

a

Ministerstwem Rozwoju Regionalnego,
zwanym dalej „Krajowym Punktem Kontaktowym”,
reprezentującym Rzeczpospolitą Polską,
zwaną dalej „Państwem-Beneficjentem”

zwanymi dalej łącznie „Stronami”

o dofinansowanie Programu „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł
energii”

zwanego dalej „Programem”

Rozdział 1

Zakres, Ramy Prawne i Definicje

Artykuł 1.1

Zakres

Niniejsza umowa w sprawie programu pomiędzy Komitetem Mechanizmu Finansowego (zwanym dalej KMF) a Krajowym Punktem Kontaktowym ustanawia prawa i obowiązki Stron dotyczące wdrażania Programu oraz wkładu finansowego z Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2009-2014 na rzecz Programu.

Artykuł 1.2

Ramy prawne

1. Postanowienia niniejszej umowy w sprawie programu stosuje się razem z postanowieniami niżej wymienionych dokumentów, które łącznie określają ramy prawne Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2009-2014:
 - (a) Protokół 38b do umowy o EOG w sprawie Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2009-2014;
 - (b) Regulacje w sprawie wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2009-2014 (zwane dalej „Regulacjami”), wydane przez Państwa-Darczyńców zgodnie z art. 8 ust. 8 Protokołu 38b;
 - (c) *Memorandum of Understanding* w sprawie wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2009-2014 (zwane dalej „MoU”), podpisane przez Państwa-Darczyńców oraz Państwo-Beneficjenta; oraz
 - (d) inne wytyczne przyjęte przez KMF zgodnie z Regulacjami;
2. W przypadku niezgodności pomiędzy niniejszą umową w sprawie programu i Regulacjami, stosuje się postanowienia Regulacji.
3. Wyżej wymienione ramy prawne są wiążące dla Stron. Wszelkie czynności, bądź zaniechania Strony działającej w ramach niniejszej umowy w sprawie programu, które są niezgodne z ramami prawnymi stanowią naruszenie warunków niniejszej umowy w sprawie programu.

Artykuł 1.3

Definicje

Warunki, instytucje oraz dokumenty, o których mowa w niniejszej umowie w sprawie programu powinny być rozumiane zgodnie z Regulacjami, w szczególności z art. 1.5 tychże oraz ramami prawnymi przywołanymi w art. 1.2 niniejszej umowy w sprawie programu.

Artykuł 1.4

Załączniki i hierarchia dokumentów

1. Decyzja w sprawie programu, obejmująca plan finansowy (Załącznik I) oraz zasady operacyjne (Załącznik II) stanowi integralną część niniejszej umowy w sprawie programu. Jeśli nie stwierdzono inaczej lub nie wynika to jednoznacznie z przyjętej wykładni, wszelkie odniesienia do niniejszej umowy w sprawie programu dotyczą jej załączników.
2. Postanowienia załączników są interpretowane w sposób zgodny z niniejszą umową w sprawie programu. Jeżeli po dokonaniu wykładni znaczenie jakiegokolwiek postanowienia wymienionych załączników pozostaje niezgodne z niniejszą umową w sprawie programu, stosuje się postanowienia załączników, jeśli są one zgodne z Regulacjami.
3. Bezpośrednie oraz pośrednie zobowiązania, oświadczenia oraz gwarancje udzielone w propozycji programu są wiążące dla Krajowego Punktu Kontaktowego oraz Operatora Programu, chyba że jednoznacznie zastrzeżono inaczej w załącznikach do niniejszej umowy w sprawie programu.

Rozdział 2

Program

Artykuł 2.1

Współpraca

1. Strony podejmują wszelkie odpowiednie i niezbędne kroki, aby zapewnić wypełnienie obowiązków oraz realizację celów określonych w niniejszej umowie w sprawie programu.
2. Strony zgadzają się dostarczać wszelkich informacji niezbędnych do poprawnej realizacji niniejszej umowy w sprawie programu oraz do stosowania zasad przejrzystości, odpowiedzialności oraz gospodarności, jak również zasad dobrego rządzenia, zrównoważonego rozwoju, równości płci oraz równych szans w najwyższym możliwym stopniu.
3. Strony niezwłocznie informują siebie wzajemnie o wszelkich okolicznościach, które zakłócają lub mogą zakłócać pomyślne wdrażanie Programu.
4. W realizowaniu postanowień niniejszej umowy w sprawie programu, Strony deklarują, że będą przeciwdziałać korupcji. Ponadto, strony deklarują, że nie zaakceptują, pośrednio lub bezpośrednio, żadnych ofert, podarunków, płatności lub korzyści, które mogą być postrzegane jako nielegalne lub jako akty korupcji. Strony niezwłocznie informują siebie wzajemnie o wszelkich przejawach korupcji lub nadużyć środków związanych z niniejszą umową w sprawie programu.

Artykuł 2.2

Główne obowiązki Stron

1. Krajowy Punkt Kontaktowy jest odpowiedzialny za ogólne zarządzanie Mechanizmem Finansowym EOG na lata 2009-2014 w Państwie-Beneficjencie, oraz za właściwe i pełne wdrażanie niniejszej umowy w sprawie programu. W szczególności, Krajowy Punkt Kontaktowy zobowiązuje się do:
 - (a) wypełniania swoich obowiązków określonych w Regulacjach oraz niniejszej umowie w sprawie programu;
 - (b) zapewnienia, że Instytucja Certyfikująca, Instytucja Audytu, Komitet Monitorujący oraz Operator Programu właściwie realizują zadania przypisane im w Regulacjach, niniejszej umowie w sprawie programu oraz umowie w sprawie realizacji programu;
 - (c) podjęcia działań niezbędnych do zapewnienia, że Operator Programu jest w pełni zaangażowany we wdrażanie Programu oraz jego zarządzanie oraz posiada odpowiednie do tego zdolności;
 - (d) podjęcia działań niezbędnych do naprawienia nieprawidłowości we wdrażaniu Programu, oraz zapewnienia, że Operator Programu podejmie odpowiednie kroki do naprawienia nieprawidłowości w projektach realizowanych w ramach Programu, z uwzględnieniem kroków mających na celu odzyskanie środków pieniężnych rozdysponowanych w niewłaściwy sposób;
 - (e) podjęcia wszelkich działań niezbędnych do ulepszenia lub zmiany sposobu zarządzania Programem.
2. KMF, z zastrzeżeniem zasad określonych w ramach prawnych przywołanych w art. 1.2 niniejszej umowy w sprawie programu, udostępnia Państwu-Beneficjentowi wkład finansowy (zwany dalej „dofinansowaniem programu”) wyłącznie na cele finansowania kwalifikowalnych kosztów Programu.

Artykuł 2.3

Cel oraz rezultaty Programu

1. Decyzja w sprawie programu ustala cel, rezultat/-y, wyniki, wskaźniki oraz wartości docelowe Programu.
2. Krajowy Punkt Kontaktowy zapewnia, że Operator Programu wdroży oraz zakończy Program zgodnie z celem, rezultatem/-ami, wynikami, wskaźnikami oraz określonymi dla Programu wartościami docelowymi.

Artykuł 2.4

Dofinansowanie Programu

1. Maksymalna kwota dofinansowania Programu, poziom dofinansowania Programu oraz szacowane koszty kwalifikowalne Programu są określone w decyzji w sprawie programu.
2. W przypadku, gdy Program jest również finansowany przez Norweski Mechanizm Finansowy, niniejsza umowa w sprawie programu interpretowana jest razem z umową regulującą wsparcie finansowe Norweskiego Mechanizmu Finansowego.
3. Plan finansowy powinien:
 - (a) zawierać budżet w podziale na poszczególne pozycje budżetowe Programu opisane w sposób określony we wzorze propozycji programu;
 - (b) wskazywać ustalone zaliczki, jeżeli takie istnieją.
4. Koszty zarządzania ponoszone przez Operatora Programu nie przekroczą kwoty określonej w decyzji w sprawie programu.

Artykuł 2.5

Warunki szczegółowe oraz zasady szczegółowe Programu

1. Decyzja w sprawie programu wyszczególnia wszelkie warunki określone przez KMF w odniesieniu do art. 5.3 ust. 3 Regulacji. Krajowy Punkt Kontaktowy zapewnia zgodność z tymi warunkami, oraz podejmie niezbędne kroki, aby zostały one wypełnione w odpowiednim czasie.
2. Krajowy Punkt Kontaktowy zapewni zgodność z wszelkimi innymi zasadami Programu określonymi w zasadach operacyjnych.

Artykuł 2.6

Umowa w sprawie realizacji programu

1. W odniesieniu do art. 5.8 Regulacji i z zastrzeżeniem ust. 2 tego artykułu, Krajowy Punkt Kontaktowy, przed przekazaniem jakiegokolwiek płatności na rzecz Programu, podpisuje umowę w sprawie realizacji programu z Operatorem Programu. Krajowy Punkt Kontaktowy zawiadamia KMF o podpisaniu tejże umowy.
2. Podpisana umowa w sprawie realizacji programu jest zgodna ze wzorem umowy w sprawie realizacji programu zatwierdzonym przez KMF zgodnie z art. 5.8 ust. 5 Regulacji dotyczącym treści wymaganych zgodnie z ust. 3 tegoż artykułu. Krajowy Punkt Kontaktowy informuje KMF o wszelkich odstępstwach od zatwierdzonego wzoru, które mogą wymagać nowego zatwierdzenia zgodnie z art. 5.8 ust. 5 Regulacji przed przekazaniem płatności na rzecz Programu.

Artykuł 2.7

Sprawozdawczość

Krajowy Punkt Kontaktowy zapewnia, że Operator Programu dostarcza raporty finansowe, raporty roczne dla programu oraz raport końcowy dla programu zgodnie z Rozdziałem 8 i art. 5.11 i 5.12 Regulacji, jak również wszelkie raporty statystyczne zgodnie z Podręcznikiem Operatora Programu (Załącznik 9 Regulacji).

Artykuł 2.8

Monitorowanie zewnętrzne

Monitoring zewnętrzny oraz audyt, o którym mowa w art. 10.1, 10.2, 10.3 i 10.4 Regulacji w żaden sposób nie zwalniają Krajowego Punktu Kontaktowego lub Operatora Programu od ich obowiązków związanych z monitorowaniem Programu i/lub projektów, kontrolą finansową oraz audytem określonych w umowie w sprawie programu.

Artykuł 2.9

Modyfikacje Programu

1. Jeśli wyraźnie nie stwierdzono inaczej w niniejszej umowie w sprawie programu, wszelkie modyfikacje Programu wymagają zgody KMF.
2. Modyfikacje, które nie wpływają na cel, rezultaty, wyniki, wskaźniki lub wartości docelowe Programu są dopuszczalne bez wcześniejszej zgody KMF, jeśli ograniczają się do:
 - (a) kumulatywnych przesunięć pomiędzy pozycjami budżetowymi, które odnoszą się do rezultatów o sumie mniejszej niż 10% całkowitych kwalifikowalnych wydatków Programu lub 1 000 000 EUR, w zależności, która kwota jest większa; oraz
 - (b) zmian procedur wewnętrznych Operatora Programu, które nie są uregulowane w umowie w sprawie programu.
3. Wszelkie możliwe wyjątki w odniesieniu do ust. 1 i 2 są określone w zasadach operacyjnych.
4. Wydatki poniesione z naruszeniem niniejszego artykułu są niekwalifikowalne.
5. W przypadku, gdy istnieją wątpliwości czy proponowane modyfikacje wymagają zgody KMF, Krajowy Punkt Kontaktowy konsultuje się z KMF przed wprowadzeniem tychże modyfikacji.
6. Wnioski o wprowadzenie modyfikacji są przedkładane i oceniane zgodnie z art. 5.9 Regulacji.

Artykuł 2.10

Komunikacja

1. Wszelka komunikacja z KMF w odniesieniu do niniejszej umowy w sprawie programu jest prowadzona w języku angielskim i jest skierowana do Biura Mechanizmu Finansowego (zwanego

dalej BMF), które reprezentuje KMF względem Krajowego Punktu Kontaktowego oraz Operatora Programu w związku z wdrażaniem Programu.

2. Jeśli oryginały dokumentów nie są dostępne w języku angielskim, są one uzupełnione pełnymi oraz wiernymi tłumaczeniami na język angielski.
3. Krajowy Punkt Kontaktowy ponosi odpowiedzialność za wierność dostarczanych tłumaczeń oraz za możliwe konsekwencje, które mogą wynikać z niedokładnych tłumaczeń.
4. KMF zapewnia, że Krajowy Punkt Kontaktowy jest informowany o komunikacji prowadzonej pomiędzy KMF i Operatorem Programu, która ma związek z obowiązkami Krajowego Punktu Kontaktowego zgodnie z niniejszą umową w sprawie programu.

Artykuł 2.11

Informacje kontaktowe

1. Informacje kontaktowe Krajowego Punktu Kontaktowego oraz Operatora Programu są zawarte w propozycji programu.
2. Informacje kontaktowe KMF oraz Biura Mechanizmów Finansowych to:

Financial Mechanism Office

Att: Director

EFTA Secretariat

Rue Joseph II, 12-16

1000 Brussels

Telefon: +32 (0)2 286 1701

Telefaks (ogólny): +32 (0)2 211 1889

E-mail: fmo@efta.int

3. Zmiany lub poprawki informacji kontaktowych zawartych w niniejszym artykule są niezwłocznie przekazywane na piśmie przez Strony niniejszej umowy w sprawie programu.

Artykuł 2.12

Oświadczenia i gwarancje

1. Niniejsza umowa w sprawie programu oraz przyznawanie dofinansowania na rzecz Programu opiera się na informacjach dostarczonych KMF przez, za pośrednictwem lub z ramienia Krajowego Punktu Kontaktowego w propozycji programu oraz innej korespondencji przed podpisaniem niniejszej umowy w sprawie programu.
2. Krajowy Punkt Kontaktowy oświadcza i gwarantuje, że informacje przedstawione w związku z propozycją programu, wdrażaniem lub zakończeniem niniejszej umowy w sprawie programu, dostarczone przez, za pośrednictwem lub z ramienia Krajowego Punktu Kontaktowego w propozycji programu są autentyczne, prawidłowe oraz kompletne.

Rozdział 3

Projekty

Artykuł 3.1

Wybór projektów

1. Krajowy Punkt Kontaktowy zapewnia, że Operator Programu dokonuje wyboru projektów zgodnie z Rozdziałem 6 Regulacji oraz zasadami operacyjnymi.
2. Kwalifikowalność wnioskodawców jest określona w art. 6.2 Regulacji oraz, zgodnie z ust. 3 tegoż artykułu, podlega jedynie ograniczeniom określonym w zasadach operacyjnych.
3. Projekty predefiniowane są nakreślone w zasadach operacyjnych.
4. Krajowy Punkt Kontaktowy podejmie aktywne działania zapewniające zgodność działań Operatora Programu z art. 6.6 Regulacji.

Artykuł 3.2

Umowa w sprawie projektu

1. Dla każdego zatwierdzonego projektu, Operator Programu oraz Beneficjent zawierają umowę w sprawie projektu.
2. W przypadku, gdy ze względu na przepisy prawa krajowego umowa w sprawie projektu nie może być zawarta pomiędzy Operatorem Programu i Beneficjentem, Państwo-Beneficjent może zamiast tego wydać akt legislacyjny lub administracyjny mający ten sam skutek i taką samą treść.
3. Treść i forma umowy w sprawie projektu muszą być zgodne z art. 6.7 Regulacji.
4. Krajowy Punkt Kontaktowy zapewni, że obowiązki Beneficjenta wynikające z umowy w sprawie projektu są wiążące oraz wykonalne w świetle stosowanego prawa w Państwie-Beneficjencie.

Artykuł 3.3

Partnerzy projektu oraz umowy partnerskie

1. Projekt może być wdrażany w partnerstwie pomiędzy Beneficjentem i partnerami projektu zgodnie z art. 1.5 ust. 1 lit. (w) Regulacji. Jeśli projekt jest wdrażany w takim partnerstwie, Beneficjent podpisuje umowę partnerską z partnerami projektu o treści i w formie określonej w art. 6.8 Regulacji.
2. Umowa partnerska jest sporządzona w języku angielskim, jeżeli jedną z jej stron jest podmiot z Państw-Darczyńców.
3. W sprawie kwalifikalności wydatków poniesionych przez partnera projektu zastosowanie mają te same ograniczenia, które stosuje się gdyby wydatki były poniesione przez Beneficjenta.

4. Ustanowienie oraz utrzymywanie partnerstwa pomiędzy Beneficjentem i partnerem projektu musi być zgodne z przepisami prawa krajowego oraz unijnego o zamówieniach publicznych oraz art. 7.16 Regulacji.
5. Krajowy Punkt Kontaktowy zapewni, że Operator Programu przed podpisaniem umowy w sprawie projektu zweryfikuje zgodność umowy o partnerstwie z niniejszym artykułem.

Artykuł 3.4

Realokacja środków

1. Realokacja niewykorzystanego lub wycofanego wkładu finansowego na rzecz projektów odbywa się zgodnie z art. 6.9 Regulacji.
2. Dofinansowanie projektu, które nie zostało relokowane jest zwracane do KMF zgodnie z art. 6.9 Regulacji.

Rozdział 4

Finanse

Artykuł 4.1

Wydatki kwalifikowalne

1. Z zastrzeżeniem art. 7.6 Regulacji, kwalifikowalne wydatki niniejszego Programu to:
 - (a) koszty zarządzania ponoszone przez Operatora Programu zgodnie ze szczegółowym budżetem zawartym w planie finansowym;
 - (b) płatności na rzecz projektów w ramach niniejszego Programu realizowane zgodnie z Regulacjami, niniejszą umową w sprawie programu oraz umową w sprawie projektu;
 - (c) wydatki na Fundusz Współpracy Dwustronnej zgodnie z art. 7.7 Regulacji;
2. Wydatki odnoszące się do kategorii, do których odwołuje się art. 7.1 lit. (d), (e) oraz (f) Regulacji są kwalifikowalne zgodnie z Rozdziałem 7 tychże Regulacji, jeśli wydatki te są wyraźnie zatwierdzone przez KMF w decyzji w sprawie programu. Realizacja działań w tych kategoriach jest zgodna z zasadami operacyjnymi.
3. Wydatki kwalifikowalne projektów to wydatki rzeczywiście poniesione przez Beneficjenta lub partnera projektu, które spełniają kryteria przedstawione w art. 7.2 Regulacji, należą do określonych kategorii oraz spełniają warunki bezpośrednich wydatków kwalifikowanych określonych w art. 7.3 Regulacji, jak również kosztów pośrednich zgodnie z art. 7.4 Regulacji.
4. Początkowa data kwalifikowalności wydatków w projektach jest ustanawiana w umowie w sprawie projektu zgodnie z art. 7.14 Regulacji. Początkowa data kwalifikowalności projektów predefiniowanych nie może być wcześniejsza niż data, w której Krajowy Punkt Kontaktowy

powiadamia KMF o pozytywnej ocenie projektów predefiniowanych przez Operatora Programu zgodnie z art. 5.5 ust. 3 Regulacji.

5. Maksymalne koszty kwalifikowalne w kategoriach, o których mowa w ust. 1 i 2 są ustanowione w decyzji w sprawie programu. Szczegółowe zasady Programu w odniesieniu, do kwalifikowalności wydatków ustanowione w decyzji w sprawie programu lub zasadach operacyjnych muszą być przestrzegane.

Artykuł 4.2

Udokumentowanie wydatków

Koszty poniesione przez Operatorów Programu, Beneficjentów i partnerów projektu są uzupełnione odpowiednią dokumentacją zgodnie z art. 7.13 Regulacji.

Artykuł 4.3

Płatności

1. Płatności na rzecz Programu są przekazane, jeśli wszystkie właściwe warunki płatności określone w niniejszej umowie w sprawie programu oraz Regulacjach zostały spełnione.
2. Płatności na rzecz Programu przyjmują formę zaliczki, płatności okresowych i płatności salda końcowego, oraz są przekazywane zgodnie z art. 8.2, 8.3 i 8.4 Regulacji.
3. Dofinansowanie projektu jest wypłacane Beneficjentowi w formie zaliczek, płatności okresowych oraz płatności salda końcowego. Poziom zaliczek oraz mechanizm ich kompensacji są ustanowione w zasadach operacyjnych.
4. Krajowy Punkt Kontaktowy zapewni, że płatności są przekazywane zgodnie z art. 8.1 ust. 2 Regulacji.
5. Rozdział 8 Regulacji odnosi się do wszystkich aspektów związanych z płatnościami, z uwzględnieniem zasad wymiany walut oraz postępowania z odsetkami wygenerowanymi na kontach bankowych.

Artykuł 4.4

Przejrzystość i dostępność dokumentów

Krajowy Punkt Kontaktowy zapewnia, że istnieją ścieżki audytu dofinansowania na rzecz Programu z Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2009-2014 zgodnie z art. 8.8 Regulacji.

Artykuł 4.5

Nieprawidłowości, zawieszenie płatności i zwroty

KMF ma prawo zastosować środki naprawcze opisane w Regulacjach – w szczególności w Rozdziale 12 tychże. Obowiązkiem Krajowego Punktu Kontaktowego jest podjęcie wszelkich niezbędnych

kroków, aby zapewnić, że postanowienia w sprawie nieprawidłowości, zawieszenia płatności, korekt finansowych oraz zwrotu, o których mowa w Rozdziale 11 i 12 Regulacji są przestrzegane.

Rozdział 5

Postanowienia końcowe

Artykuł 5.1

Rozstrzyganie sporów

1. Strony odstępują od prawa do dochodzenia rozstrzygnięcia jakiegokolwiek sporu związanego z realizacją umowy w sprawie programu przed sądem krajowym lub międzynarodowym oraz zgadzają się rozstrzygać spory na drodze polubownej.
2. W przypadku, gdy Państwo-Beneficjent nie stosuje się do żądanego przez KMF zwrotu dofinansowania lub jeśli żądanie tego zwrotu jest przyczyną sporu, który nie może być rozstrzygnięty zgodnie z ust. 1, Strony mogą wnieść sprawę przed Sąd Oslo Tingrett.

Artykuł 5.2

Wypowiedzenie umowy

1. KMF może wypowiedzieć niniejszą umowę w sprawie programu po konsultacji z Krajowym Punktem Kontaktowym, jeśli:
 - (a) ogólne zawieszenie płatności na rzecz Państwa-Beneficjenta zgodnie z art. 12.6 Regulacji lub decyzja zawieszenia płatności zgodnie z art. 12.1 ust. 1 lit. (h) nie zostały uchylone w przeciągu 6 miesięcy od wydania tejże decyzji;
 - (b) decyzja o zawieszeniu płatności zgodnie z art. 12.1 Regulacji, inna niż ta opisana w ust. 1 lit. (h), nie została uchylona w przeciągu jednego roku od wydania tejże decyzji;
 - (c) nie zastosowano się do żądania zwrotu zgodnie z art. 12.2 Regulacji przez okres jednego roku od wydania decyzji;
 - (d) Operator Programu zbankrutuje, stanie się niewypłacalny, lub zadeklaruje, że utracił zdolność finansową do kontynuowania wdrażania Programu; lub
 - (e) Operator Programu, w opinii KMF, dopuścił się korupcji, defraudacji lub podobnych działań, lub nie podejmie odpowiednich kroków do ich wykrycia, zapobiegnięcia, lub zneutralizowania ich efektów po pojawieniu się nieprawidłowości.
2. Niniejsza umowa w sprawie programu może być wypowiedziana za zgodnym porozumieniem Stron.
3. Wypowiedzenie nie wpływa na prawo Stron do uruchomienia mechanizmu rozstrzygania sporów, do którego odnosi się art. 5.1, lub prawo KMF do zastosowania środków naprawczych opisanych w Rozdziale 12 Regulacji.

Artykuł 5.3

Zwolnienie od odpowiedzialności

1. Wszelka ocena Programu przedsięwzięta przed lub po jego zatwierdzeniu przez KMF w żaden sposób nie zwalnia Krajowego Punktu Kontaktowego oraz Operatora Programu z odpowiedzialności za weryfikację oraz potwierdzenie prawidłowości dokumentów oraz informacji będących podstawą umowy w sprawie programu.
2. Żadnego z postanowień umowy w sprawie programu nie interpretuje się jako nakładającego na KMF lub BMF odpowiedzialność za nadzór, wdrażanie, zakończenie lub funkcjonowanie Programu lub jego projektów.
3. KMF nie ponosi żadnego ryzyka ani żadnej odpowiedzialności za szkody, urazy lub inne negatywne efekty spowodowane przez Program lub projekty, w tym nie tylko za nieprawidłowości w planowaniu Programu lub projektów, innych projektów, które mogą naruszać je lub być przez nie naruszone, jak również za niezadowolenie społeczne. Zadowalające rozstrzygnięcie tych kwestii jest pełną i wyłączną odpowiedzialnością Krajowego Punktu Kontaktowego oraz Operatora Programu.
4. Krajowy Punkt Kontaktowy, Operator Programu, podmioty zaangażowane we wdrażanie projektów, ani żadna inna strona nie zwróci się do KMF po dodatkową pomoc finansową lub wsparcie Programu w jakiegokolwiek formie wykraczające poza to, co ustalono w umowie w sprawie programu.
5. Ani Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu, jego Sekretariat, w tym BMF, jego przedstawiciele oraz pracownicy, ani KMF, jego przedstawiciele oraz pracownicy, ani Państwa EFTA, nie ponoszą odpowiedzialności za straty i urazy jakiegokolwiek rodzaju poniesione przez KPK lub Państwo-Beneficjenta, Operatora Programu, Beneficjenta lub inną osobę trzecią powstałe bezpośrednio czy pośrednio w związku z niniejszą umową w sprawie programu.
6. Żadne z postanowień niniejszej umowy w sprawie programu nie odczytuje się jako zrzeczenie się immunitetów dyplomatycznych oraz przywilejów przyznanych Europejskiemu Stowarzyszeniu Wolnego Handlu, jego aktywom, przedstawicielom lub pracownikom.

Artykuł 5.4

Wejście w życie oraz okres obowiązywania

1. Niniejsza umowa w sprawie programu wchodzi w życie z dniem złożenia ostatniego podpisu Stron.
2. Niniejsza umowa w sprawie programu obowiązuje przez pięć lat od daty akceptacji raportu końcowego dla programu.

Niniejsza umowa w sprawie programu została sporządzona w dwóch egzemplarzach w języku angielskim.

W imieniu KMF

Podpisano w Brukseli dnia 16/01/2013

[podpis nieczytelny]

Anders Erdal

Przewodniczący KMF

W imieniu Krajowego Punktu Kontaktowego

Podpisano w Warszawie dnia 28/01/2013

[podpis nieczytelny]

Iwona Wendel

Podsekretarz Stanu, Ministerstwem Rozwoju
Regionalnego

Załącznik I -Decyzja w sprawie programu

1. Oczekiwane rezultaty i wskaźniki wyników

Rezultat	Wynik	Wskaźnik wyniku	Wartość wskaźnika		Opis
			podstawowa	docelowa	
Poprawa efektywności energetycznej w budynkach	Zwiększenie liczby termomodernizowanych budynków użyteczności publicznej	Szacunkowa liczba termomodernizowanych budynków [szt.]	0	250	Załączniki do okresowych wniosków o płatność, sprawozdania końcowego (protokoły odbioru robót)
	Zwiększenie liczby wymienionych/zmodernizowanych źródeł ciepła	Szacunkowa liczba wymienionych/zmodernizowanych źródeł ciepła [szt.]	0	50	Załączniki do okresowych wniosków o płatność, sprawozdania końcowego (protokoły odbioru robót)
	Zwiększenie liczby zainstalowanych/ wymienionych lub zmodernizowanych węzłów cieplnych	Szacunkowa liczba zainstalowanych/ wymienionych lub zmodernizowanych węzłów cieplnych [szt.]	0	50	Załączniki do okresowych wniosków o płatność, sprawozdania końcowego (protokoły odbioru robót)
Wzrost poziomu świadomości społecznej i edukacji w zakresie efektywności energetycznej	Zrealizowanie ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej nt. oszczędzania energii w gospodarstwach domowych	Liczba osób objętych zasięgiem kampanii nt. oszczędzania energii w gospodarstwach domowych	0	5 000 000	Wyniki badań
	Wzrost poziomu świadomości opinii publicznej nt. oszczędzania energii w gospodarstwach domowych	Liczba kampanii nt. zwiększania świadomości	0	1	Sprawozdanie z zakończenia kampanii
Wzrost produkcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	Zwiększenie liczby zainstalowanych maszyn, urządzeń lub instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych	Liczba zainstalowanych maszyn, urządzeń lub instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych [szt.]	0	2 000	Załączniki do okresowych wniosków o płatność, sprawozdania końcowego (protokoły odbioru robót)
	Zwiększenie mocy zainstalowanych maszyn, urządzeń lub instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych	Nowo zainstalowana moc OZE [MW]	0	15	Załączniki do okresowych wniosków o płatność, sprawozdania końcowego (protokoły odbioru robót)

2. Warunki

2.1 Ogólne

- 1) Wskaźniki wyniku i rezultatu dotyczące współpracy dwustronnej (bilateralnej) są zgłaszane w raportach rocznych dla Programu.

- 2) Krajowy Punkt Kontaktowy zapewni, że wszelka pomoc publiczna udzielana w ramach tego Programu będzie zgodna z proceduralnymi i merytorycznymi zasadami udzielania pomocy publicznej mającymi zastosowanie w chwili udzielania ww. pomocy. Krajowy Punkt Kontaktowy za pośrednictwem umowy w sprawie realizacji programu gwarantuje, że Operator Programu zachowa pisemne zapisy wszystkich ocen dotyczących zgodności z zasadami pomocy publicznej, w szczególności decyzje o przyznaniu dofinansowania oraz ustaleniu poziomu dofinansowania oraz będzie przedstawiał takie zapisy na wniosek KMF. Zatwierdzenie Programu przez KMF nie oznacza pozytywnej oceny takiej zgodności.
- 3) Umowa ramowa zawarta pomiędzy Ministerstwem Środowiska a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zostanie przedłożona do BMF w języku angielskim.
- 4) Kryteria wyboru projektów w ramach otwartego naboru wniosków przyznają pierwszeństwo projektom dotyczącym redukcji emisji i/lub produkcji energii odnawialnej w najbardziej efektywny ekonomicznie sposób.
- 5) Metodologia obliczania ryczału zgodna z art. 7.4 ust. 1 lit. (b) Regulacji zostanie przedłożona do BMF przed terminem, o którym mowa w art. 6.3 ust. 4 Regulacji.
- 6) Nie później niż dnia 31 marca każdego roku Krajowy Punkt Kontaktowy dostarcza do BMF deklaracje obejmujące wszelkie kwoty dofinansowania wyłożone przez Beneficjentów na projekty w poprzednim roku kalendarzowym. Krajowy Punkt Kontaktowy zapewnia, że w odpowiednim czasie pozyska informacje konieczne dla Operatora Programu w drodze odpowiednich zapisów w umowie w sprawie realizacji programu.
- 7) Krajowy Punkt Kontaktowy zapewnia, że Operator Programu dopilnuje, aby Beneficjent, w przypadku, którego zgodnie z niniejszą umową zastosowano wyjątek od ogólnej zasady określonej w art. 7.3 ust. 1 lit. (c) w odniesieniu do jakiegokolwiek sprzętu (sprzęt wyłączony):
 - zachował tytuł własności do wyłączonego sprzętu przez okres przynajmniej pięciu lat od daty zakończenia projektu i nadal wykorzystywał ów sprzęt na rzecz ogólnych celów projektu przez ten sam okres;
 - utrzymał odpowiednie ubezpieczenie wyłączonego sprzętu od strat takich jak pożar, kradzież i inne zdarzenia podlegające zwyczajnemu ubezpieczeniu zarówno w czasie realizacji projektu jak i przez okres przynajmniej 5 lat od daty zakończenia projektu; oraz
 - odłożył odpowiednie środki finansowe potrzebne na utrzymanie wyłączonego sprzętu przez okres przynajmniej 5 lat od daty zakończenia projektu. Szczegółowe środki służące wdrażaniu tego obowiązku zostaną określone w umowie w sprawie projektu.

pod warunkiem jednak, że Operator Programu może zwolnić każdego Beneficjenta od powyższych obowiązków w odniesieniu do wszelkiego szczegółowo określonego wyłączonego sprzętu, w sytuacji gdy uwzględniając wszystkie istotne okoliczności Operator Programu jest przekonany, że użytkowanie tego sprzętu na rzecz ogólnych celów projektu po zakończeniu projektu nie będzie służyć żadnemu celowi ekonomicznemu. Ponadto Krajowy Punkt Kontaktowy zapewnia, że Operator Programu sporządza listę wyłączonego sprzętu dla każdego projektu.

- 8) Krajowy Punkt Kontaktowy zapewnia, że Operator Programu osiągnie za pośrednictwem tego programu minimalną redukcję i/lub uniknięcie emisji CO₂ w wysokości 75 000 ton rocznie. Krajowy Punkt Kontaktowy zostanie zwolniony z wykonania tego obowiązku, jeśli wykaże KMF, że Operator Programu dołożył wszelkich starań by spełnić ów obowiązek.
- 9) Plan wykorzystania środków Funduszu Współpracy Dwustronnej oraz struktura funduszu zostaną opracowane we współpracy z Norweską Dyрекcją Zasobów Wodnych i Energii (NVE). Plan ten zostanie przedłożony do KMF najpóźniej dnia 01.03.2013. KMF powiadomi o swej decyzji w ciągu 10 dni roboczych od dnia otrzymania planu.

2.2 Wstępna kwalifikowalność:

Nie dotyczy.

2.3 Przedpłaty:

Nie dotyczy.

2.4 Przed ukończeniem:

Nie dotyczy.

2.5 Po ukończeniu:

Nie dotyczy.

3. Kwalifikowalność kosztów:

3.1 Okres kwalifikowalność kosztów:

Kwalifikowalność kosztów (bez kosztów przygotowania programu):	21/12/2012 - 30/04/2017
Kwalifikowalność kosztów przygotowania propozycji programu:	17/06/2011 - 20/12/2012

3.2 Poziom dofinansowania i współfinansowanie:

Szacunkowy łączny koszt Programu	93 190 735 EUR
	75 000 000 EUR
Szacunkowy wkład z MF EOG (% całości)	(80,48%)
	18 190 735 EUR
Szacunkowy wkład krajowy (% całości) ¹	(19,52%)
Szacunkowe wydatki kwalifikowalne Programu	76 128 110 EUR
Poziom dofinansowania dla Programu (w %)	98,52 %
Maksymalna kwota dofinansowania dla Programu	75 000 000 EUR

¹ W tym wkład krajowy na rzecz Programu i projektów zgodnie z propozycją programu.

3.3. Wydatki kwalifikowalne Programu (EUR) oraz kwota zaliczki (EUR):

Pozycja budżetowa	Wkład z MF EOG/NMF	Wkład Operatora Programu	Całkowite wydatki kwalifikowalne	Zaliczka (wkład z FM EOG/NMF)
Zarządzanie programem	4 855 000 EUR	856 765 EUR	5 711 765 EUR	360 680 EUR
Poprawa efektywności energetycznej w budynkach	55 905 250 EUR		55 905 250 EUR	
Wzrost produkcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	11 488 750 EUR		11 488 750 EUR	
Wzrost poziomu świadomości społecznej i edukacji w zakresie efektywności energetycznej	1 213 375 EUR		1 213 375 EUR	
Fundusz Współpracy Dwustronnej	1 125 000 EUR	198 529 EUR	1 323 529 EUR	
Przygotowanie propozycji programu	37 625 EUR	6 640 EUR	44 265 EUR	37 625 EUR
Rezerwa na rzecz strat z tytułu różnic kursowych	375 000 EUR	66 176 EUR	441 176 EUR	
Razem	75 000 000 EUR	1 128 110 EUR	76 128 110 EUR	398 305 EUR

3.4. Utrzymanie kosztów zarządzania:

Utrzymanie kosztów zarządzania - procent kwoty dofinansowania	10%
Utrzymanie kosztów zarządzania - planowana wartość w euro	485 500 EUR

3.5. Fundusz Małych Grantów:

Nie dotyczy.

Załącznik II - Zasady operacyjne

1. Kwalifikowalność

1.1 Kwalifikowalne działania (poddziałania, jeśli występuje):

Ministerstwo Środowiska pełni rolę Operatora Programu przy wsparciu ze strony Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Program jest realizowany za pośrednictwem otwartego naboru wniosków oraz jednego projektu predefiniowanego.

W ramach Programu wsparcie otrzymają projekty mające na celu poprawę efektywności energetycznej budynków, zwiększanie produkcji energii ze źródeł odnawialnych (w połączeniu z budynkami) oraz podniesienie poziomu świadomości i kształcenia na temat efektywności energetycznej. Cele projektu to zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń do powietrza oraz zwiększenie udziału energii odnawialnej w wykorzystywanej energii.

Działania przewidziane w ramach Programu obejmują termomodernizację, oraz instalację, modernizację i wymianę węzłów ciepłych.

W ramach Programu wsparcie uzyskają również działania takie jak modernizacja lub wymiana istniejących źródeł energii o mocy do 5 MW, w tym możliwa wymiana lub przebudowa przestarzałych sieci lokalnych.

Realizowane będą również działania edukacyjne i promocyjne.

Kwalifikowalne działania w zakresie OZE (odnawialnych źródeł energii) obejmują, między innymi:

- wysokosprawną kogenerację/trójgenerację, mikro-turbiny wiatrowe, oraz odzysk ciepła (rekuperację).

1.2 Uprawnieni wnioskodawcy:

Uprawnionymi wnioskodawcami są podmioty publiczne i prywatne (niepubliczne) świadczące usługi publiczne.

1.3 Szczególne zasady kwalifikowalności kosztów:

Ogólnie rzecz ujmując koszty są kwalifikowalne zgodnie z Rozdziałem 7 Regulacji z następującymi wyjątkami:

- w drodze wyjątku od art. 7.3 ust. 1 lit. (c) Regulacji całkowity koszt zakupu sprzętu jest kwalifikowalny pod warunkiem, że sprzęt ów stanowi nieodłączną i niezbędną część potrzebną do wdrażania działań mających zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia rezultatu projektu.

Koszty pośrednie mogą opierać się na ryczałcie wynoszącym do 20% całkowitych bezpośrednich kosztów kwalifikowanych zgodnie z art. 7.4 ust. 1 lit. (b) Regulacji, oraz zostaną bardziej szczegółowo określone w przypadku poszczególnych umów w sprawie projektu. Szczegółowa metodologia

ustalania sprawiedliwego podziału kosztów zgodnie z powyższym zostanie przedstawiona przez Operatora Programu przed rozpoczęciem naboru wniosków.

Koszty rzeczowe nie są kwalifikowalne w ramach projektów.

2. Parametry finansowe

2.1. Minimalna i maksymalna kwota dofinansowania przypadająca na jeden projekt:

Minimalna kwota dofinansowania w przypadku otwartego naboru wniosków wynosi 170 000 EUR; zaś maksymalna - 3 000 000 EUR.

Wsparcie w formie dofinansowania stosowane w przypadku projektów predefiniowanych opisano w Sekcji 6.

2.2. Intensywność dofinansowania projektu

Dofinansowanie z Programu nie przekroczy 80% całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu. Środki na pokrycie pozostałych kosztów projektu zapewnia Beneficjent projektu.

Dokładny poziom dofinansowania zostanie określony dla każdego projektu indywidualnie z uwzględnieniem wszelkich oczekiwanych korzyści ekonomicznych płynących z realizacji projektu. Okres zwrotu kosztów projektu (dofinansowanie + współfinansowanie) zazwyczaj nie przekracza 20 lat.

3. Wybór projektów

3.1. Procedury wyboru:

Procedury wyboru są zasadniczo zgodne z procedurami określonymi w art. 6.5 Regulacji z tym wyjątkiem, że dodatkowo możliwe jest złożenie odwołania po dokonaniu przeglądu przez eksperta, a Komitet ds. Wyboru Projektów podejmuje ostateczną decyzję dotyczącą tego, które projekty otrzymają wsparcie. Decyzja ta nie podlega weryfikacji Operatora Programu.

Operator Programu dokonuje przeglądu wniosków pod kątem ich zgodności z kryteriami administracyjnymi i kwalifikowalności. Jeżeli na tym etapie Operator Programu wykryje jakiegokolwiek niespójności lub oczywiste błędy, które można poprawić wnioskodawca otrzyma krótki termin na naniesienie poprawek. Wnioskodawcy, których wnioski zostaną odrzucone na tym etapie mają prawo do odwołania się od tej decyzji do Operatora Programu. Jeżeli decyzja Operatora Programu jest negatywna możliwe jest złożenie od niej kolejnego odwołania do Krajowego Punktu Kontaktowego. W przypadku uzyskania pozytywnej decyzji od Operatora Programu lub Krajowego Punktu Kontaktowego decyzja zostaje poddana ocenie, bez tej oceny wniosek nie zostaje przekazany dalej.

Zgodnie z art. 6.5 ust. 2, 3 i 5 Regulacji każdy wniosek spełniający kryteria administracyjne i kwalifikowalności jest analizowany przez dwóch ekspertów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, którzy nie są zaangażowani we wdrażanie Programu. Eksperti powołani przez Operatora Programu mają odpowiednią wiedzę w danej dziedzinie. Eksperti przyznają oddzielnie punkty dla projektów zgodnie z kryteriami wyboru przyjętymi przez Komitet ds.

Wyboru Projektów oraz zgodnie z art. 6.5. ust. 3 Regulacji. Jeśli różnica między punktami przyznanymi przez dwóch ekspertów wynosi więcej niż 30% wyższego wyniku, Operator Programu zleca niezależną ocenę projektu trzeciemu ekspertowi. W takich przypadkach na potrzeby sporządzenia rankingu projektów stosuje się średnią liczbę punktów z dwóch najbardziej zbliżonych wyników.

Wnioskodawcy są informowani o wynikach oceny merytorycznej przeprowadzonej przez ekspertów i mają prawo złożenia odwołania od ich decyzji do Operatora Programu, a następnie do Krajowego Punktu Kontaktowego.

Operator Programu przygotowuje listę rankingową propozycji rekomendowanych do finansowania w oparciu o punkty przyznane przez ekspertów i przedkłada ową listę do Komitetu ds. Wyboru Projektów. Jednocześnie Operator Programu przesyła ranking w języku angielskim do KMF. Projekty przedłożone do Komitetu po ocenie merytorycznej zawierają stosowne uzasadnienie wraz z zaleceniami dotyczącymi wybranych propozycji. Po przeprowadzeniu analizy listy rankingowej Komitet w uzasadnionych przypadkach może zmodyfikować kolejność wymienionych projektów kwalifikujących się do wsparcia. Uzasadnienie takiej modyfikacji należy przedstawić w protokole z posiedzenia Komitetu ds. Wyboru Projektów. Jeśli ta modyfikacja prowadzi do odrzucenia projektu, dany wnioskodawca jest powiadamiany o tym fakcie na piśmie i otrzymuje uzasadnienie modyfikacji. Oprócz podstawowej listy rekomendowanych projektów Komitet ds. Wyboru Projektów może również wskazać projekty do zamieszczenia na liście rezerwowej.

Komitet ds. Wyboru Projektów przedkłada Operatorowi Programu listę rekomendowanych projektów, a Operator Programu informuje wnioskodawców o wynikach procesu wyboru i publikuje wyniki na stronie internetowej Programu.

3.2 Otwarte nabory wniosków oraz dostępność funduszy (w tym, ich liczba, czas trwania i szacowana wielkość):

W ramach Programu odbędzie się jeden otwarty nabór wniosków, który rozpocznie się w drugim kwartale 2013 r., a kwota dofinansowania z MF EOG dostępna w tym naborze wyniesie przynajmniej 67 394 000 EUR. Nabór będzie trwał nie krócej niż 2 miesiące.

W przypadku wystąpienia oszczędności lub niewystarczającej liczby złożonych wniosków lub niewystarczającej wartości merytorycznej wniosków złożonych w ramach naboru Operator Programu może:

- przeprowadzić uzupełniający nabór lub nabory. Do tego naboru/tych naborów zastosowanie mają *mutatis mutandis* te same przepisy;
- wykorzystać wnioski zawarte na rezerwowej liście projektów; lub
- relokować środki finansowe zgodnie z art. 6.9 Regulacji. Opcja ta jest jednak dostępna jedynie na końcowych etapach wdrażania Programu oraz tylko w sytuacji, gdy niemożliwe jest przeprowadzenie dodatkowych naborów lub wykorzystanie projektów z listy rezerwowej z powodu małej kwoty zebranych oszczędności, braku czasu lub braku zainteresowania ze strony wnioskodawców z listy rezerwowej.

3.3 Kryteria wyboru:

Otwarty nabór wniosków i kryteria merytoryczne obejmują m.in.:

- wykonalność;
- zasadność;
- efektywność ekonomiczną;
- innowacyjność i planowany efekt ekologiczny;
- wpływ na środowisko oraz wkład w osiągnięcie celów, rezultatów i wyników Programu.

Pierwszeństwo zostanie przyznane projektom o najwyższym poziomie redukcji emisji CO₂ i/lub najwyższej produkcji energii odnawialnej w najbardziej efektywny ekonomicznie sposób.

Bardziej szczegółowe kryteria wyboru zostaną opracowane przez Operatora Programu i przyjęte przez Komitet ds. Wyboru Projektów na jego pierwszym posiedzeniu, a następnie będą przedłożone do BMF w czasie nie przekraczającym terminu, o którym mowa w art. 6.3 ust. 4 Regulacji.

4. Przepływ płatności, weryfikacja wniosków o płatność, monitoring i sprawozdawczość

4.1 Przepływ płatności

Płatności na rzecz projektów będą realizowane w formie płatności zaliczkowych, płatności okresowych w postaci zwrotów poniesionych wydatków oraz płatności końcowych wypłacanych po zatwierdzeniu raportu końcowego.

Projekty obsługiwane przez podmioty z sektora publicznego, w tym jednostki samorządu terytorialnego otrzymują płatności w formie jednej płatności zaliczkowej oraz jako płatności okresowe i płatność końcową. Beneficjent wnioskuje o płatności zaliczkową, która nie może być wyższa niż 40% całkowitej przyznanej kwoty dofinansowania. Zaliczka równoważy wydatki poniesione i zgłoszone w okresowym raporcie finansowym. Zaliczka jest odejmowana od kwoty zwrotu poniesionych wydatków, aż do wyrównania całkowitej kwoty płatności zaliczkowej.

Projekty obsługiwane przez Beneficjentów nie będących podmiotami z sektora publicznego otrzymują płatności w formie jednej płatności zaliczkowej oraz jako płatności okresowe i płatności końcowe. Beneficjenci wnioskują o płatność zaliczkową, która nie może być wyższa niż 10% całkowitej przyznanej kwoty dofinansowania. Zaliczka równoważy wydatki poniesione i zgłoszone w okresowym raporcie finansowym. Zaliczka jest odejmowana od kwoty zwrotu poniesionych wydatków, aż do wyrównania całkowitej kwoty płatności zaliczkowej.

Płatności są przekazywane na rzecz Beneficjenta, w terminie nie przekraczającym trzech miesięcy od daty złożenia wniosku o płatność okresową, o ile raport ten jest poprawny i kompletny, i nie później niż miesiąc po jego zatwierdzeniu przez Operatora Programu.

4.2 Weryfikacja wniosków o płatność

Płatności na rzecz projektów dokonywane są na podstawie zatwierdzonych raportów okresowych / raportów końcowych dla projektu.

Proces weryfikacji i zatwierdzania raportów okresowych dla projektów opiera się na informacjach dotyczących poniesionych wydatków, statusu finansowego i postępów projektów zawartych w raportach okresowych oraz na dodatkowych informacjach przedkładanych razem z raportami.

W przypadku weryfikacji wydatków poniesionych przez partnera projektu z Państwa-Darczyńcy wystarczającym dowodem poniesienia kosztów jest raport niezależnego biegłego rewidenta potwierdzający, że zgłoszone koszty zostały poniesione zgodnie z Regulacjami, przepisami prawa krajowego i praktykami rachunkowości kraju partnera projektu. Powyższą zasadę stosują się do partnera projektu z Państwa-Darczyńcy, porównaj art. 7.13 ust. 5 Regulacji.

Procedura weryfikacji wniosków o płatność, cykliczności okresów sprawozdawczych oraz terminów przedkładania raportów zostaną bardziej szczegółowo opisane w systemie zarządzania i kontroli Programów zgodnie z art. 4.8 ust. 2 Regulacji.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest odpowiedzialny za weryfikację i zatwierdzanie dokumentów finansowych. Ministerstwo Środowiska weryfikuje streszczenia raportów przedkładane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i przeprowadza ogólny nadzór.

4.3 Monitorowanie i sprawozdawczość

Beneficjenci są zobowiązani informować o postępach finansowych w projekcie oraz o postępie w osiąganiu oczekiwanych wyników oraz przekazywać stosowne informacje na koniec realizacji projektów w raportach okresowych. Raporty okresowe przedkładane są Operatorowi Programu z częstotliwością określoną w uzgodnionym harmonogramie, ale nie rzadziej niż trzy razy w roku.

W przypadku projektów predefiniowanych przynajmniej raz w okresie realizacji projektu przeprowadza się monitoring na miejscu dla każdego projektu.

W przypadku projektów wybranych w otwartym naborze wniosków monitoring na miejscu odbywa się co roku na próbie projektów wybranych w sposób losowy i na podstawie analizy ryzyka. Analiza ta uwzględnia m.in. postęp rzeczowy i finansowy projektu, czas pozostały do zakończenia projektu oraz poprawność przygotowanej dokumentacji sprawozdawczej.

Z zasady monitoring na miejscu na koniec realizacji projektu przeprowadzany jest po złożeniu przez Beneficjenta ostatniego wniosku o płatność do Operatora Programu.

Monitoring na miejscu może również zostać przeprowadzony w trybie doraźnym, kiedy zajdzie taka potrzeba.

Informacje o procesie monitoringu i sprawozdawczości zostaną bardziej szczegółowo opisane w systemie zarządzania i kontroli Programu zgodnie z art. 4.8 ust. 2 Regulacji.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest odpowiedzialny za monitoring i zagwarantowanie terminowego przekazywania płatności oraz odzyskiwanie nienależnie wypłaconych

płatności. Ministerstwo Środowiska weryfikuje streszczenia reportów przedkładane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i przeprowadza ich ogólny nadzór.

5. Dodatkowe mechanizmy w ramach Programu

5.1 Fundusz Współpracy Dwustronnej

Alokacja środków na Fundusz Współpracy Dwustronnej na poziomie Programu nie może być niższa niż 1,5% całkowitych kosztów kwalifikowanych w ramach Programu.

Plan wykorzystania środków Funduszu Współpracy Dwustronnej oraz struktura funduszu zostaną bardziej szczegółowo opracowane we współpracy z Norweską Dyрекcją Zasobów Wodnych i Energii (NVE), a następnie przedłożone do zatwierdzenia przez KMF.

Fundusze zostaną również odłożone na działania wzmacniające współpracę pomiędzy Operatorami Programu a odpowiednimi podmiotami w Państwie-Beneficjenta i Państwie-Darczyńcy, oraz wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk związanych z wdrażaniem Programu. Powyższe finansowanie powinno również umożliwiać udział odpowiednich stron zainteresowanych w wydarzeniach/seminariach/działaniach (organizowanych na przykład przez Radę Europy, Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej i inne podmioty) w porozumieniu z Państwami-Darczyńcami. Koszty kwalifikowalne zostały określone w art. 7.7 Regulacji.

5.2 Działania uzupełniające

Nie dotyczy.

5.3 Rezerwa na rzecz strat z tytułu różnic kursowych

Umowy zawierane pomiędzy Operatorem Programu a Beneficjentem będą określane w polskich złotych (PLN).

Rezerwa na rzecz strat z tytułu różnic kursowych będzie wykorzystywana tylko na pokrycie strat z tytułu różnic kursowych Operatora Programu wynikających z różnicy pomiędzy kursem zastosowanym przy planowaniu budżetu Programu a kursem zastosowanym do obliczenia wydatków rzeczywistych (w tym różnica pomiędzy kursem zastosowanym przy udzielaniu dofinansowania projektom, a kursem zastosowanym do rozliczania dofinansowania projektów).

5.4 Fundusze Małych Grantów

Nie dotyczy.

6. Projekty predefiniowane

Jeden projekt predefiniowany stanowi część propozycji programu jak przewidziano w MoU.

Działania edukacyjne i promocyjne w zakresie efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii włączając ideę domów przyjaznych środowisku

<i>Beneficjent:</i>	Departament Informacji o Środowisku w Ministerstwie Środowiska
<i>Poziom dofinansowania:</i>	85%
<i>Kwota dofinansowania z MF EOG:</i>	1 213 375 EUR
<i>Całkowity koszt projektu:</i>	1 427 500 EUR
<i>Opis:</i>	Projekt obejmuje ogólnokrajową kampanię edukacyjną na temat oszczędzania energii w gospodarstwach domowych oraz udziału efektywnego wykorzystania energii i energii odnawialnej. Ma to na celu wzrost poziomu świadomości społecznej i edukacji w zakresie efektywności energetycznej.
<i>Rezultat:</i>	Wzrost poziomu świadomości społecznej i edukacji w zakresie efektywności energetycznej.

7. Modyfikacje Programu

Zasady dotyczące modyfikacji Programu określono w art. 5.9 Regulacji i art. 2.9 umowy w sprawie programu.

8. Wersja propozycji programu

Wszelkie odniesienia do propozycji programu znajdujące się w niniejszej umowie w sprawie programu rozumie się jako odniesienia do wersji podpisanej przez Operatora Programu dnia 1 lutego 2012 r. i obejmują wszelką późniejszą korespondencję i komunikację pomiędzy Darczyńcami, Biurem Mechanizmów Finansowych, Krajowym Punktem Kontaktowym, a Operatorem Programu.

9. Różne

Nie dotyczy.